

Inklusiivisen arvioinnin käytännön toteutus

Kaikki Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskuksen jäsenmaat ovat korostaneet inklusiivisissa oppimisympäristöissä tehtävän arvioinnin keskeistä merkitystä inklusiivisen opetuksen kehitykselle. Arviointilinjaukset ja -käytännöt voivat synnyttää muutoksia kaikkien oppilaiden opetuksessa ja vaikuttaa heidän syrjäytymiseensä tai osallisuuteensa yleisopetuksessa.

Eräs keskeisistä tämän hetken haasteista Euroopassa on inklusiota edistävien arviointijärjestelmien ja menettelyjen kehittäminen. Kaikissa maissa pyritään varmistamaan, että arviointilinjaukset, -menettelyt ja -käytännöt tukisivat inklusiivista opetusta.

Tämä materiaali tarjoaa alan ammattilaisille ja päättäjille tietoa inklusiota tukevaa arviointia voidaan toteuttaa.

Nämä aineistot ovat syntyneet kehittämiskeskuksen Arviointi inklusiivisissa oppimisympäristöissä hankkeen tuloksena. Työhön on osallistunut 25 maata: Alankomaat, Belgian flaamin- ja ranskankieliset yhteisöt, Espanja, Islanti, Irlanti, Iso-Britannia (Englanti ja Wales), Italia, Itävalta, Kreikka, Kypros, Latvia, Liettua, Luxemburg, Norja, Portugali, Puola, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomi, Sveitsi, Tanska, Tšekin tasavalta, Unkari ja Viro.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa tarkasteltiin arviointilinjauksia ja -käytäntöjä inklusiivisissa oppimisympäristöissä. Vaiheen keskeiset tulokset löytyvät osoitteesta

<http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>

Aineisto sisältää kuvaukset 23 maan arviointilinjauksista ja -käytännöistä, verkkotietokannan maakohtaisista tiedoista ja yhteenvedon tärkeimmistä tuloksista 19 kielellä.

Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa pohdittiin inklusiivisen arvioinnin käsitettä. Se määriteltiin seuraavasti:

Inklusiivinen arviointi on yleisopetuksessa tapahtuvaa arviointia, jonka linjaukset ja käytännöt on suunniteltu edistämään mahdollisimman hyvin kaikkien oppilaiden oppimista. Tavoitteena on, että kaikki arviointikäytännöt ja -menetelmät tukevat ja edistävät kaikkien syrjäytymisvaarassa olevien, myös erityistä tukea tarvitsevien, oppilaiden onnistunutta osallistumista.

Inklusiivisen arvioinnin toteuttaminen nähdään tärkeänä tavoitteena kaikille kasvatusalan päättäjille ja ammattilaisille. Hankkeen keskeinen viesti on, että inklusiivisten arviointikäytänteiden tulisi toimia mallina yleisille arviointikäytänteille:

Inklusiivisten arviointimenettelyjen periaatteet tukevat kaikkien oppilaiden opetusta ja oppimista. Innovatiiviset inklusiiviset arviointikäytännöt ovat esimerkki kaikille oppilaille soveltuvista hyvistä arviointikäytännöistä.

Inklusiivisten arviointimenettelyjen tavoitteena on nimenomaan ehkäistä segregointia välttämällä mahdollisimman pitkälle kaikenlaista leimaamista. Käytännössä panostetaan oppimis- ja opetusikäntöihin, jotka edistävät opetusta yleisopetuksen oppimisympäristöissä.

Inklusiivisen arvioinnin toteuttaminen edellyttää asianmukaisia toimintamalleja ja rakenteita kouluissa sekä tukea opettajille, jotka suhtautuvat myönteisesti inklusioon.

Hankkeen toisessa vaiheessa paneuduttiin inklusiivisen arvioinnin käytännön toteutukseen tarkastelemalla kolmea lomittaista teemaa: opettajien tukemista, koulujen toimintamalleja sekä menetelmiä ja välineitä eri toimijoiden sitouttamiseksi arviointiprosesseihin.

Tässä esitellään yhteenvedot eri näkökulmista inklusiivisen arvioinnin käytännön toteutuksessa:

- suositukset inklusiivista arviointia tukeviksi linjauksiksi,
- inklusiivisuutta tukevien linjausten ja käytäntöjen tunnusmerkit,
- *oppimisen* arviointi,
- inklusiivisen arvioinnin toteuttamisen keskeiset tekijät.

Aineistot ja lisämateriaalit ovat saatavissa kokonaisuudessaan hankkeen sivustolta osoitteesta.

Täydelliset tiedot kehittämiskeskuksen Arviointi inklusiivisissa oppimisympäristöissä-hankeesta sekä kansallisten asiantuntijoiden yhteystiedot ovat saatavana osoitteesta:
<http://www.european-agency.org/site/themes/assessment/index.shtml>.

Osoitteessa <http://www.european-agency.org/assessment/resourceguide> on myös arviointia käsittelevä verkkotietokanta, jossa on linkkejä ja ladattavia aineistoja sekä työvälineitä opettajille, tutkijoille ja muille alan ammattilaisille.

Lisätietoa Euroopan erityisopetuksen kehittämiskeskukselta:

Sihteeristö

Østre Stationsvej 33
DK-5000 Odense C, Denmark
Puh: + 45 64 41 00 20
secretariat@european-agency.org

Brüsselin toimisto

3 Avenue Palmerston
BE-1000 Brussels, Belgium
Puh: + 32 2 280 33 59

brussels.office@european-agency.org

www.european-agency.org